

CEREBRAL PARESE-FORENINGEN

Bergsalléen 21, 0854 Oslo

Kommunal og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Oslo, 25. november 2011

Høring – NOU 2011:15 Rom for alle

CP-foreningen mener utvalget presenterer mange gode analyser og forslag. CP-foreningen er opptatt av at flere skal kunne eie sin egen bolig. Utvalget presenterer flere interessante forslag for å understøtte en slik velferdspolitisk strategi.

Mer aktiv sosial boligpolitikk

Utvalget hevder i utredningen at det er rom for økt offentlig innsats. Dersom målgruppen for kommunenes boligpolitikk er de mest vanskeligstilte, vil mange andre falle utenom. I dag er det slik at unge med funksjonsnedsettelse ønsker å ta del i arbeidsliv på lik linje med andre. I byer og tettsteder er det høye kostnader forbundet med å etablere seg i egen bolig. Fordi unge med funksjonsnedsettelse har et smalere valg på grunn av krav til tilgjengelighet og økt arealbehov på grunn av nødvendige forflytningshjelpemidler, blir inngangsporten til boligmarkedet for disse særdeles vanskelig. Det fører til at mange blir henvist til kommunale boliger de egentlig ikke er i målgruppen for.

Personer i arbeid får heller ikke bostøtte, på grunn av for høy inntekt. CP-foreningen mener det bør utvikles bedre støtteordninger for personer med funksjonsnedsettelse. De fleste som er i jobb har mulighet til å betjene lån og andre bokostnader, men får ikke innvilget lån i vanlig bank, eller ikke stort nok lån til å kjøpe egnet bolig. Grunnene kan være redusert stilling, ikke fast jobb eller for liten egenkapital. Personer med nedsatt funksjonsevne får dermed en ekstra smal inngangsport til boligmarkedet, både som følge av gruppens krav til tilgjengelighet og boareal og de manglende finansieringsmulighetene.

Utredningen viser at det er mulig for flere å bli eiere av sin egen bolig, og at bedre låne- og tilskuddsordninger er en strategi for oppnå dette. I tillegg peker utvalget på at bostøtten kan forbedres.

Ikke alle ønsker å eie egen bolig. Det må derfor være et variert botilbud i kommunene. Tilbudet bør også omfatte kollektive boligløsninger. Finansieringsordninger må derfor gjøre det mulig å utvikle ulike boligtyper, for bedre å imøtekomme brukernes ulike behov og ønsker.

Flere rimelige leieboliger

CP-foreningen er enig i at det må bygges flere rimelige utleieboliger, for å imøtekomme boligbehovet hos lavinntektsgrupper. CP-foreningen mener imidlertid at for personer som skal leve et helt liv med funksjonsnedsettelse, noe som for mange innebærer varig redusert inntekt, må leie ikke være eneste mulighet.

Forsvarlig bosituasjon del av helse- og omsorgstjenester

CP-foreningen støtter utvalgets forslag om å hjemle et tydeligere ansvar i helse- og omsorgslovens §3-2 nr 6, og at dette knyttes til forskriften for individuell plan.

CP-foreningen er bekymret for tilbudet til personer med kognitiv svikt, som en del personer har som følge av den nevrologiske skaden. Evnen til å planlegge hverdagen, ivareta egne interesser økonomisk og sosialt, kan være resultatet av svikt i kognitive funksjoner. En annen følge kan være ukritisk forbruk og stifting avgjeld.

Foreldre som har voksne barn som vil forbli hjelpetrengende trenger avlastning. En god koordinatorordning og faglig god bruk av individuell plan kan i mange tilfelle stabilisere situasjonen. Målet må være at pårørende kan føle trygghet og slippe krevende oppfølgingsarbeid når sønn eller datter er blitt voksen.

Strategier for å bosette flere i eid bolig

CP-foreningen mener utvalget har flere gode forslag for å styrke eierlinja i boligpolitikken. CP-foreningen mener mange av forslagene ikke bare bør omfatte de aller mest vanskeligstilte på boligmarkedet. Det må være fleksibilitet i bruken av virkemidlene.

Unge med nedsatt funksjonsevne har begrenset mulighet til å leie bolig, fordi manglende tilrettelegging gjør mange boliger uegnet for dem. CP-foreningen mener det bør vurderes å yte hjelp etablering i egen bolig til denne gruppen tidligere, enn til andre unge. En person med funksjonsnedsettelse som kommer i full jobb etter avsluttet høyskole- eller universitetsutdanning vil som regel kunne forsvare egne bokostnader. Problemet er ofte ikke å kunne betjene kostnadene, men å få bankene til å innvilge lån. Det bør kunne innvilges startlån som er høyere enn 20 prosent egenkapital, for å sikre disse unge egen bolig. Dette vil også understøtte politikken om deltakelse i arbeidslivet og en selvstendig tilværelse.

CP-foreningen mener utvalgets forslag om å forlenge nedbetalingstiden av startlån til 50 år, er et godt forslag. En trygg og god boligsituasjon er også god helsepolitikk. Velferdsmessig betyr det at flere kan opparbeide seg eiendomsressurser som også fungerer som økonomisk buffer.

Bostøtten bør styrkes

Utvalget sier i utredningen (s. 52) at bostøtten må styrkes. En gruppe som bør få en forbedret bostøtteordning, er unge uføre. I dag når unge uføre ikke opp i maksimal

bostøtte, selv med høye bokostnader. Bostøtteytelsen for dem med lavest inntekt er ca kr 3.500 per måned, mens unge uføre ikke vil kunne oppnå mer enn ca kr 2500.

CP-foreningen mener det er rimelig at denne gruppen skjermes bedre. Selv om en del har deltidsjobb, er det mange som faller helt ut av arbeidslivet, og må klare seg livet ut på en svært beskjeden inntekt. En del vil måtte få kommunal sosialhjelp for å klare bokostnadene. Styrket bostøtte er etter CP-foreningens oppfatning en langt bedre alternativ.

CP-foreningen støtter forslagene om å bedre bostøtten for barnefamiliene.

Tilskudd til tilpasning

CP-foreningen mener at tilskudd til boligtilpasning for familier som får barn med nedsatt funksjonsevne, bør styrkes. Et boligseminar i CP-foreningens regi, viste tydelig at familier erfarer at de får lite støtte til boligtilpasning. Utvalget peker på at det store problemet med tilskudd til tilpasning er nedadgående rammer, til tross for at det vil bli en økning av eldre i befolkningen.

CP-foreningen mener derfor det må vurderes å skjerme tilpasningstilskudd for familier. Det er urimelig at en familie med normal inntekt skal måtte bekoste store ombygninger av bolig som følge av at en i familien har fått funksjonsnedsettelse.

Voksne med cerebral parese opplever behov for mer bruk av forflytningshjelpemidler med årene. For dem som bor i små leiligheter fører dette til plassproblemer. Løsningen kan være utbedring av leiligheten, en ny garasje ute til hjelpemidlene eller en bedre egnet bolig. Uavhengig av løsning blir beboeren påført store kostnader. Det bør utvikles bedre tilskuddsordninger som kan bistå beboere som av medisinske grunner må endre sine boligforhold.

Erstatning for særfradrag

Personer med cerebral parese har økte fyringsutgifter og stor merslitasje på bolig, på grunn av forflytningshjelpemidler og påkrevd boligtilpasning som ikke dekkes av tilskuddsordningen.

Inntil nå har det vært mulig å trekke slike kostnader fra på skatten, via ordningen med særfradrag. Det er varslet at denne ordningen vil bli faset ut til fordel for mer målrettede ordninger.

En mer målrettet ordning er å styrke grunnstønadene. Personer med funksjonsnedsettelse som bruker forflytningshjelpemidler og har behov for høyere innetemperatur, vil kunne tape ca kr 4500 årlig i form av økt skatt, med den omleggingen som nå er varslet.

Med vennlig hilsen

Eva Buschmann
Generalsekretær